

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló Gózsé f.	Egyes szám ára 4 fillér.	
Helyben: Negyedévre	3 korona.			Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Egész évre:	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefont	
Írások: Negyedévre	5 "				
Egész évre:	20 "				

Kilátások.

— jun. 19.

A politikai táborokban szemmel látható tartózkodás mutatkozik. Az újonnan megalakult ellenzéki pártok úgy látszik beérik a megalakulásnak kétségkívül önmagában véve is elég jelentős tényével, de magában a népképviselőt palotájában nagyobb akciót már a nyári szünet előtt alig kezdenek.

Éz a tartózkodás kitént az in demnity törvényjavaslatnak most le folyt tárgyalásánál. A szónokok közül azok, a kik a tárgyat tulmenő leg általános politikai tárgyakat érintettek olyan férfiak, a kiknek vajmi csekély a visszhangjuk. Polónyi Géza a maga szakálára vádaskodott és fondorkodott, Lengyel Zoltán pártokon kívül álló helyzetben sopánkodott az obstrukció al konyán, Eötvös Károly pedig csak a maga adomázó módján elmondta, ami a szívében fekszik, a nélkül, hogy beszédének különösebb politikai fon tosságot óhajtott volna tulajdonítani.

Maguk a vezérek hallgatnak, Apponyi Albert gróf ugyan a nyári, melyben állandóan a fővárosban tar tozódik, a ház ülésén is szorgal masan résztvesz, ám odabenn, a ta nácskozó teremben zászlót nem bont. Nem szólalt fel az indemnithez s hivi tudomása szerint nem fog fel szólalni a költségvetésben sem. A másik ellenzéki vezér, Bánffy Dezső még eddigelé nem is mutatkozott az országgyűlés termében, A man dátumot is postán küldte be.

Mindezzel nem akarjuk azt mondani, hogy a Tisza kabinettel szemben minden ellenfele letette a fegyvert. A kik naponta közletről látjuk a dolgok folyását, tisztában vagyunk vele, hogy ez nem így van. Az igazság ellenkezőleg az, hogy a kormány minden ellenfele a őszben reménykedik.

Az őszi télsszak! Mennyi rom bolás reménysége, mennyi személyes és politikai bosszu fűződik ehhez a közel jövődöhoz! A kormány jönni leszen kénytelen az új véderötör vénnyel, az újonclétszám felemelé sével, a külföldi szerződési felhatal mazásokkal, majd magukkal a szer ződésekkel. Mindezeknél fogva szint kell vallania a kiegyezés keresztül vitelének nehéz kérdésében. Mennyi kínálkozó alkalom a kormánynak ne hézségek támasztására.

És nem lehet tagadni, hogy a kormányzat elleneseinek van okuk bizakodni abban, hogy módjukban lesz a nehézségek tornyosítása. Mert a nélkül, hogy valaki be lenne avat va a kormány szándékaiba, a dol gok természetes rendjétől kényte len arra következtetni, hogy a ké nyes tárgyak mihamar szükségsze rüleg naptrendre fognak kerülni,

Am a Tisza kabinetre ezek a nehézségek nem jönnek váratlanul. Elvégre Tisza grófnak abban, ami kor az ügyek vezetésére vállalko zott, tisztában kellett lennie avval, hogy neki végre kellend hajtania a kiegyezést és elő kell állania a véd erötörvényjavaslattal. Ha pedig ev vel tisztában volt, tisztába kellett jönnie a keresztülvitelük módozatai val is.

Ilyenképen sem a véderötör vényjavaslattal, sem a kiegyezéssel meg nem kezdődik. hanem a ház mindenekelőtt is a házszabályoknak célszerű megváltoztatásával lesz kénytelen foglalkozni. Apponyi gróf Jászberényben szükségesnek mondta e változtatást. Ebben egyetért vele a kormány és a többség is. Egyet ért vele kétségtelenül az egész or szág, mely végre valahára tető alatt szeretné látni az évek óta függő és nyugtalanító kérdéseket.

Közgyűlési tanulságok.

— jun. 19.

Szinte páratlanul áll a közigazga tásban az a csütörtöki eset, hogy a vá rosi tanács a közgyűlésen hirtelen visz szavonta oly alaposan előkészített és minden illetékes tényező előtt megfordult s helyeslésre talált javaslatát, melyet a tanács egyhangulag hozott.

Ertjük a színház ujjáépítéséről szóló javaslatot.

Az utolsó percben vonta vissza, a mikor már a szavazásra került volna a sor.

Miért tette ezt a tanács?

Igazán lehetetlen ezt a homályos kérdést a józan ész törvényei szerint megérteni s megfejteni.

Talán attól félt a tanács, hogy a közgyűlés a javaslatot leszavazta?

De hiszen ugyanazon a közgyűl ésen a tanácsot legalább tizenötször le szavazták. Sőt egy ízben még maga a tanács sem állott fel a saját javaslata mellett. Vagy tán éppen attól ijedt meg a tanács, hogy nagy többséggel megsza vazza a közgyűlés a színház ujjáépi tését? A helyzet az volt, hogy jó két har mad többséget kapott volna a tanácsi javaslat. Rászavaztak volna mindazok, akik komoly őszinte hivi a színház ki vánatos fejlődésének; rá mind, a kik biznak a tanácsi állítások és előterjesz tések komolyságában és végül rá a Makó felültetett hivi, akik úgy gondolkodtak, hogy ha már ki nem kerülhet a szin házi költség, hát inkább Zilahy fizesse azt, mint a város.

Azonban a dologban nem a javas lat sorsa a fontos, hanem ez elv.

Szabad-e a tanácsnak könnyelmű, meggondolatlan, hiányosan előkészített javaslattal lépni a közgyűlés elé? Nem! De ezuttal a tanács ezt nem s tette.

Tessék jól megérteni: a debreceni színház oly életveszélyes, hogy senki se vállal felelőséget a következménye kért. A város évenként harmincöt ezer ko ronát költ a színházra. Ha nincs pénz,

TOLNAI DANIEL

Debrecen Piac-utca 49 szám

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

PLATSCHEK VILMOS
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV. Károlyi Városház (Károlyi-árok)

tessék a színházat haladéktalanul bezárni. Ne kövesse el a város saját polgárainak élete ellen azt a bűnös köns nyelmséget, hogy majd csak akkor zárja be a színházat, a mikor azt a belügyminiszter elrendeli.

Végre is a Szabadság hasábjain bőven és sokszor leirt hiányokon kívül szakértők újabbban oly repedést fedeztek fel, mely könnyen végzetes katasztrófát okozhat. Továbbá ostoba és hazug állításokkal szemben egy nagy (előkelő férfiakból állott) értekezlet a városi főmérnök véleményes jelentése, a jog- és pénzügyi bizottság és a városi tanács egyhangú határozata állapította meg, hogy az építés sürgős, a színház átalakítása már nem halasztható.

De ismétlem most nem erről van szó. Ez a kérdés már megérett. És a közgyűlés drágán fogja megfizetni azoknak a hirtelen felszólalt emberbarátoknak a jóakarátát, akik inkább megbizhatatlannak, anyagiakban nem jónak jellemezték Zilahyt, csak hogy megmentésük az elvállalt évi huszezer korona fizetéséből. Majd fizeti nemsokára a város az egészet a magáéból, azaz a polgárság adójából. Ám most az az elv a fontos: szabad-e a városi tanácsnak alkalmi hangulatok szerint visszavonni egy javaslatot, melynek szükségességét hirdeti.

Tessék csak tisztelt városatyák felsétálni a városházára és elolvasni azt az okiratot, melyet a tanács javaslatként Oláh Károly a közgyűlésen felolvasott. Abban *be van bizonyítva*, hogy a színház átalakítása nem kerülhető ki többé.

Én azt hiszem ily esetben a tanács kötelessége helyt állani a javaslat mellett, még ha a közgyűlés óriási többsége el is veti azt. Emlékezzünk csak, tavaly a közgyűlés pokoli haraggal megtagadta a lovaregylettől az évi 100 aranyat. De a tanács nem tágitott. És ime pénteken a közgyűlés 15 évre szerződéssel kötelezte magát a lovaregyletnek az évi 100 arany fizetésére.

A tanácsnak igenis az a kötelessége hogy a közérdeket képviselje. Az általános szükséglet érdekében kell, hogy szembeszálljon a tanács bármily elleneséges áramlattal.

Erélyt, komolyságot, következetességet, bátorságot, őszinteséget várunk a tanácstól a közügyek szolgálatában. Si fraktus illabatu Orbis! . . .

De a mostani tapasztalatok és tanulások után nekünk az a kötelességünk, hogy a város közjává a legnyitabban szellőztessünk mindent, a mi történik, pedig nem szabadna történnie s a mi nem történik, pedig a város érdekében követelhető.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. jun. 17.

Az államvasutak alkalmazottai illetményeinek szabályozásáról szóló javaslat felett való vitát folytatták ma. — A tanácskozást Feilitzsch Artur báró alelnök vezette.

Neményi Ambrus előadó betérjlesztette a pénzügyi bizottság jelentését az 1905. évi költségvetésről.

A ház úgy határozott, — hogy a költségvetést keddre tüzi ki a napirendre.

Bánhidya Antal bíró előadó jelenti, hogy Rónay Elemér kolozsi mandátuma rendben van.

Madarász József megintette az előadót és arra kéri, ne használja a mandátum szót, mikor annak megbízó levél a magyar neve.

E kitérés után a vasutasok fizetés-rendezésére került a sor.

Ernszt Sándor néppárti az érsekmélyzet dolgaival foglalkozik mindenekelelt.

Azt mondja, hogy díjazásuk csekély, csekély azért, mert munkájuk, mely az éjszakára is kiterjed, egy egész családot foglalkoztat. A mozdonyvezetőket is jobb javadalmazásban kell részesíteni. Nehezebb és veszélyesebb foglalkozást a mozdonyvezetőkénél nem ismer, s ezért ezt honorálni kell. Majd a strájkokról és annak okairól beszél és ezért a kormányt teszi felelőssé. — A javaslatot általánosságban ezennel elfogadja. (Helyeslés)

Konkoly-Thege Miklós a vasuti igazgatóságot veszi védelmébe, majd a strájkokkal foglalkozik, amelynek okát megállapítani vajmi nehéz. Elismeréssel adózik a vasuti alkalmazottak iránt, akik derekas munkát végeznek és mintául szolgálhatnak a külföldiek is. A javaslatot elfogadja.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter szólalt fel ezután, hogy az egyes szónokok kijelentéseire megtegye észrevételeit.

Konstatálja mindenekelelt, hogy az egyes szónokok, akik a tárgyhoz hozzá szóltak, a javaslatot általánosságban elfogadták.

Mezőssynek a korpótléokra tett észrevételeire azt feleli, hogy ebben a méltányosság legvégső határáig ment el a kormány.

Ami a benyújtott határozati javaslatokat illeti, a pénzügyi bizottságban előterjesztettekre válaszol mindenekelelt. Ehhez a javaslatához, hogy az egyes fizetési osztályok fokozataiban a vasutasokat egyenlően osszák el, hozzá járul. Igyekezni fog azon is, hogy a tisztviselők a magasabb osztályokba nagyobb számban neveztesse ki. Mezőssy határozati javaslatához a lakáspénzekre nézve nem járul hozzá. A strájk oka nem a fizetés rendezés késése volt. Hisz a javaslatot mag a strájk kitérése előtt betérjlesztették.

Kifogásolják a vasutasok gyűlésének megtiltását, Ha a gyűlést meg nem tiltották volna, akkor a gyűlés miatt szűnt volna meg a forgalom, olyan sok vasutas akart feljönni az április 20-iki gyűlésre. Akik feljöttek, azokkal az igazgatóság egészen a legvégső határig ment el.

Ugron: Igen zsandárokkal! (Zaj a jobboldalon) Felkiáltások jobbról; A rendet minden áron fenn kell tartani.

Ugron: De nem zsandárokkal. Hieronymi; Ha kell még zsandárokkal is.

Az előzmények okait bíráltni nem akarja, a jövőre nézve azonban kijelenti, hogy a vasuti szolgálatban a legtagabb tért akar engedni az egyéni tetterő érvényesülésének (Általános helyeslés.) Ez fontosabb még a fizetésjavításnál is. Ezzel sikerülni fog a vasutasok ambícióját növelni.

Mezőssy: Protekció nélkül!

Zboray: Azt nem igéri!

Hieronymi; A vasutnál nem lehet oly fokozatos előléptetést rendszeresíteni, mint a katonaságnál. A katonák éppen e miatt elégedetlenek, a számár létra miatt. Ennek a rendszernek még fokozása az automatikus előléptetés. A mi a protekciót illeti, a miniszterek örülnének legjobban, ha nem lenne protekció, mert nem ők protegálnak, hanem náluk protegálnak.

Vannak tisztviselők, kik a léhaságban, kötelesség mulasztásban elmennek a végső határig, anélkül, hogy ellenük fegyelmit lehetne indítani. Ezeknek nem lehet megadni az automatikus előléptetést, másrészt a vasuti üzlet és üzleti életben a sikernek az a biztosítóka, hogy a rendkívül szolgálatot azonnal honorálni kell, — pedig ezt is lehetetlenné teszi az automatikus előlépés. — A nyugdíj jogosultság idejét nem szállíthatja.

Hellebronth Géza a Szederkényipárt nevében kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadják, de szolgálati pragmatikát kér.

Ezzel az ülés véget ért.

A vasutasokat felmentették.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, jun. 18

A budapesti büntetőtörvényszéken ma délelőtt hirdették ki az ítéletet a strájk vezérek bűnpörében, óriási hallgatóság előtt.

Féltizenegykor lépett a bíróság a terembe: Oláh András elnök, Füzesséry Zoltán és Horváth Sándor szavazóbírók.

Mély csend volt, amikor az elnök megszólalt.

Tekintetes kir. törvényszék! — ugymond a f. é. június 10-én félbeszakított tárgyalást Sarlay és társai elleni bűnyben, folytatjuk. Tárgya ennek a tárgyalásnak az ítélet kihirdetése. Előbb azonban konstatálnom kell, vajjon a vádlottak és védők jele van-e.

— Igen! hangzott a válasz.

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz“ Debrecen, főtér, a városházzal szemben.

ajánlja Harmat arcorát (pouder), mely készítmény üde szint kölesönöz az arenak s nem rontja az arcot. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcot üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható 3 színben: fehér, rózsá, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő arcorait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 60 fillér. Velupouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

Akkor felkérem a közönséget, — folytatá az elnök — hogy a tetszés és nemtetszés nyilvánításától tartózkodjék, mert ha ilyenekre ragadtatná magát, kénytelen lennék a közönséget a teremből eltávolíttatni. Kihirdetem a törvényszék ítéletét!

Ó Felsőge a király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt Sarlay János és társai elleni bűnügyben az e hó 3—10-ig lefolyt tárgyalás adatai alapján, a vád és védelem meghallgatása után a következőképen ítélt.

A büntető törvényszék a vádlottakat a felbujtói és tettesi minőségben terhükre rótt, és a büntető törvénykönyv 480—481 §-ra alapított vád terhe és következményei alól a 326 §. 1. 2. és 3. pontjai alapján felmenti. A költségekben az államkincstárt marasztalja. Potinceza Lajos ellenében a törvényszék vádhiányában az eljárást megszünteti.

Indokok.

A kir. törvényszéknek ebben a bűnpörben nehéz helyzete, áldatlan munkája és hálátlan feladata volt. Birói meggyőződésünket ugyan a bűnpörben összhangba hozni nem sikerült. Mi, a törvényszék tagjai, nemcsak bírák, hanem a hazának hű polgárai is vagyunk. Mi is átérezzük mindazt, a mi a hazának fájdalmat vagy keserűséget okoz. Százados tradíciók, családi és rokoni kötelékek a szeretet és baráti kapcsolatok szála fűznek minket a hazához. Hogyne remegett volna tehát szívünk, amikor április hó 20-án, ama végzetes napon, láttuk, hogy a hazában a vérkeringés megakadt, s mindenki aggódva leste, hogy a vérkeringés megakadását nem fogja-e szív működés megakadása is követni? Hogyne ítéltük volna el ezt a mozgalmat, amely oly nagy veszedelmeket rejtett magában? De mi, ezeken a székeken, mint bírák ülünk. Akármint érzünk is, egész árzelmeinket itt el kell hallgattatnunk. Ezért volt nehéz a helyzetünk, áldatlan a munkánk és hálátlan a feladatunk. De egyéni meggyőződésünk ellenére, törvénykönyvvel a kezünkben, a vádlottakat bűnösöknek ki nem mondhattuk.

A törvényszék tényképen a következőket állapította meg: Az államvasúti alkalmazottak körében már régebben mozgalom indult meg a fizetés-javítás és viszonyaik rendezése érdekében. E mozgalommal kapcsolatosan április 19-én Sarlay, Turesányi és Lorber állásaiktól felfüggesztettek, Faludy pedig áthelyeztetett. Az esti órákban, a rákosi rendezőpályaudvaron a vasúti sztrájk tényleg kiütött, 20-án az általános sztrájk bekövetkezett. Megállapította a törvényszék, hogy az általános sztrájk kiütésekor a tizenhárom bizottság megalakult és hogy a bizottságnak és összes vádlottak tagjai voltak.

A kir. ügyészség a vádlottakat, mint köztisztviselőket, hivatalos hatalommal való visszaélés büntetével vádolja, és pedig Sarlayt, Turesányit, Lorbert és Margulit, mint felbujtókat, a többieket — Potinceza kivételével, aki ellen a vádat elejtette, — mint büntetteseket. A kir. törvényszék ítélete megalkotásánál mindenekelőtt azt állapította meg, hogy

a vádlottakkal szemben ez a büncselekmény képez-e büntetendő cselekményt? A kir. törvényszék a köteleesség teljesítésének megtagadását, ami a 480 §-t fedné, a vádlottakkal szemben fel nem találta. Ez az ítélet kardinális pontja. A köteleesség-megtagadásnak határozottnak, félre nem ismerhetőnek kell lennie. Tudunk-e a vádlottakkal szemben ilyen adatokat felsorolni? Nem. Egyetlen tanu, egyetlen okmány, egyetlen beismerés sem áll e tekintetben rendelkezésre. Vitatható, hogy a vádlottak egy része, a mely vidékről engedelem nélkül jött a fővárosba, nem tekinthető-e olyanoknak, akik a köteleesség teljesítését félbeszakították. De a félbeszakítás nem azonos a köteleesség teljesítésének megtagadásával. Nem szükséges jogásznak lenni, hogy valaki e fogalmak közti különbséget felismerhesse. A munka megszakitása mindennapi dolog, száz változatban előfordul, anélkül, hogy a köteleesség teljesítésének megtagadásával állanánk szemben. Külömben azért vannak a fegyelmi szabályok, hogy ily esetekben alkalmazásba vétessenek. A megtagadás tehát csak akkor ütközhetik a büntető törvény 480 §-ába, ha határozott, félre nem ismerhető. A vádlottak terhére rótt cselekmény tehát nem fedezi a 480 §-ban főalkatelemül követelt megtagadás büntetőjogi fogalmát. S így a vádlottak cselekménye e bünt. szakasz alá nem vonathatván, őket felmenteni kellett.

Ugyanezen törvényszakasz alól azért is fell kellett őket menteni, mert a 580 §-ban tiltott cselekmény alanyaiul nem tudtuk őket felismerni.

A kir. törvényszék idevonatkozó indokai a következők:

1. Nem képezheti vita tárgyát, hogy a máv. azon alkalmazottai, akik büntetőjogi védelemben részesülnek, ezen működésük tövében, de csakis ebben, közhivatali funkciókat teljesítenek, mert — bár átruházott hatáskörben — rendőri, közbiztonsági teendőket végeznek. Nem szenved tehát kétséget, hogy az említett közegek, mikor hatósági teendőket végeznek, ezen hatáskörben, és csakis ebben, és csakis azon időtartamra, amíg e hatáskörük tart, közhivatalnoki jelleggel bírnak. De ebből nem lehet azt következtetni, hogy ugyanezen alkalmazottak más, üzleti és forgalmi tevékenységük körében, közhivatalnokoknak volnának tekintendők. Azok a jogok és köteleességek amelyek őket illetik, a magánvasutak tisztviselőinek is feltalálhatók, mégsem jutott soha senkinek sem eszébe, hogy a magánvasutak alkalmazottait közhivatalnoknak mondaná.

2.) A kir. törvényszék felfogása szerint vita tárgyát képezheti, hogy mivel a Máv-ot közintézménynek fogadják el, és mivel az ott elkövetett sikkasztás hivatali sikkasztásnak minősíthető, nem tekinthető-e a pénztári alkalmazottak közhivatalnokoknak? Ezen kérdés vitahatóságát a törvényszék maga is elismeri. De megoldását ezuttal nem tartotta szükségesnek, mert a jelen perre közömbös.

3.) A most előadottak után nincsen kétség, hogy a törvényszék a vádlottakat — az előbbi pontokban megjelölt cselekmények kivételével, közhivatalnokoknak fel nem ismerheti.

E részben első sorban a büntető törvénykönyvből merit indoklást. A törvény taxative felsorolja a közhivatalnokokat, s főismérőkül hatósági teendőket végzését jelöli meg. E nélkül tehát nincsen közhivatalnok. A máv. alkalmazottai és hivatalnokai ilyen közhatósági teendőket általában nem végeznek, amennyiben pedig végeznek, ezt átruházott hatáskörében, ideiglenesen és megvont korlátok közt teszik. A törvényszék tehát nem állapította meg a vasutasok közhivatalnoki jellegét. A törvényhozás tudatosan nem akarta őket közhivatalnokoknak elismerni, amit bizonyít, hogy nem vette be őket a többi állami tisztviselők közé, hanem külön foglalkozott velük. Ha tehát a törvényszék a bünt. törvénykönyv alapján tudta megállapítani a vádlottak közhivatalnoki minőségét, keresnünk kellett a törvények között oly adatokat, melyekből megállapítható lenne a vádlottak közhivatalnoki jellege. Ilyeneket a bíróság sehol sem talált. Sem a nyugdíjtörvényben, sem a községi törvényben, sem a közutakról szóló, sem a fizetésemelésről rendelkező törvényben E törvények nem szolgáltattak támpontul arra, hogy a törvényszék meggyőződését megváltoztassa. Ellenben a védelem számtalan adatot és bizonyítékot hozott fel, hogy a vádlottak nem közhivatalnokok, s ilyenekül soha el nem ismirtettek. Ilyen bizonyíték a kereskedelmi törvény, amely azt mondja, hogy a Máv., mint magánvasut, cégjegyzésre köteles. Van azután több miniszteri rendelet, a közigazgatási bíróságnak több ítélete, a melyek egyhangulag amellett foglalnak állást, hogy a máv. alkalmazottai nem köztisztviselők. Ugyanezt bizonyítják a máv. alapszabályai és szolgálati utasításai. Ez utóbbiakból kitűnik, hogy az alkalmazottak 3 havi felmondás után szolgálatukból elbocsáthatók, sőt adott esetekben felmondás nélkül is. Az utóbbiakból pedig kitűnik, hogy a máv. nemcsak felszámolás hanem eladás esetére is megszüntetik, s alkalmazottai ez esetben az új tulajdonos szolgálatába mennek át. Ha mindezeket tekintetbe vesszük, az ott meggyőződésre kellett jutnunk, hogy a máv. hivatalnokai nem köztisztviselők, hanem egy állami magán vállalatnak privát alkalmazottai.

Nem lévén tehát közhivatalnokok, a 480. 481 §§-ban tiltott, csakis közhivatalnok által elkövethető büncselekmény alanyai sem lehetnek.

A törvényszék felvetette a kérdést, vajjon szükséges-e azon további kérdésrel is foglalkoznia, hogy a vádlottak a vád tárgyát képező büncselekményt elkövetették-e? vagy sem.

A bíróság e kérdés tárgyalása alól sem tért ki, s e tekintetben konstata, hogy nem bujtogattak, nem izgattak sem a sztrájk előtt, sem a sztrájk kitörése után. Igaz ugyan, hogy Margulit a lapjában izgatásra alkalmas cikkeket közölt, de ennek eldöntése esküdtbírók elé tartozik.

Ez a törvényszék ítélete.

Tessék nyilatkozni! — mondá az elnök.

Feszti ügyész: (ülve marad a helyén): A 385 §. 1. a) pontja alapján föleltek.

Nyári ruhák

Tisztítását és festését

Férfi ruhák

Kifogástalanul teljesít **KONCZ JÓZSEF** kelme-festő és ruha tisztító Debrecenben. Üzlet: Battyányi-u. 2., — műhely: Vár-u. 3. (Zenede épület). szakszerűen javíttatnak és vasaltatnak.

Elnök: Tessék fölkelni, ügyész ur!
Ügyész: Csak akkor kell fölkelni a helyemről, ha vádbeszédet tartok!

Elnök: No, ezt majd elintézzük!
A védők közül Bakonyi Samu dr. semmisségi panaszt jelentett be az indokolásban Morgulitra vonatkozó rész miatt. Polonyi Dezső dr. pedig a közvetlen idézés miatt jelentette be semmisségi panaszt. A többi védő megnyugodott.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A debreceni ev. ref. tanító testület tegnap délután tartotta meg egyik legfontosabb, évenként megújuló közgyűlését, melynek legfőbb tárgya az elnöki szék betöltése volt.

Hosszu idők óta vajudik a tanítótestület ügye, amennyiben alapszabályminiszteri megerősítését megakadályozza a sok alakítás, mindamellett a testület a közelmúltban haladást mutatott, sőt segély egyesülete javára rendezett ünnepélyeivel magára is vonta a figyelmet.

Ezért fontos az, hogy ki lesz a ref. tanító testület elnöke. S minthogy, érthetetlenül a testületnek csak jelölési joga van, ennél fogva a testület az elnöki állásra jelölte Tassy Miklós, Csurka István, Szentjóbby Kálmán elsőrangú testületi tagokat. — Bármelyiket választja meg a szt. presbytérium, mindegyikkel nyerni fog a közjó a közügy.

Egyházkerületi biztosok. A temesvári állami tanítóképző ev. ref. vallású növendékeinek hittanvizsgályaéhoz egyházkerületi biztosokul Kiss Áron püspök Szabolcska Mihály ottani református lelkészt és Czöndör Sándor ottani zseatanárt.

Vizsgák a jövő tanév elején. Az 1904—1905. iskolai év elején az ev. ref. főgimnázium javító, pótló, fölvételi és magánvizsgái a következő sorrendben lesznek: Javító, pót és magánvizsgák a VIII. osztályban szeptember 1-én. Javító vizsgák az I.—IV. osztályban szeptember 2-án. Javító vizsgák az V—VII. osztályban szeptember 3-án. Fölvételi vizsgák az összes osztályokba 1-én és 2-án délelőtt. Magánvizsgák az I—IV. osztályban szeptember 5-én; az V—IV. osztályban szeptember 6-án. Az írásbeli vizsgálatok naponta délelőtt lesznek, a szóbeliek pedig délután.

Hangverseny a zenedében. A Zenede vizsgáatai meglepően szép eredménnyel folynak. A hegedű, celló, elmélet és zene-történet vizsgáin megbizonyosodtunk, hogy a növendékek komoly, nemes irányu vezetésben részesednek. Ma, vasárnap délelőtt az ének és szavallat vizsgája leend, este pedig fél 8-kor nagyszabású hangverseny oly műsorral, a minőt növendékhangversenyeken alig hallhatunk. Minden előzetes dícséret helyett itt adjuk a műsort: Händel Concerto grosso. Két zongorára. Előadják: Simonffy Lóca és Balla G. Tschaikowsky — Popper. Chanson triste. Nőlek A. A la guitare. Előadja: Hajdu István. Moszkowski 2. sz. Tarantelle. Előadja: Balla Gizella. Goldmark K. Hegedűverseny. Air. Vieux-temps H. Fantasia appassionata. Allegro moderato. Előadja: Darvas György. Gou-

nod K. Margit ékszeráriája. Éneklő: Bogár Matild Grieg Ede Farsangi jelenet. — Előadja: Weisz Ella. Bihar-Bloch Hadik óbester nótája. Bihar kesergője (Primatialis magyar). Előadják: Darvas György (hegedű), Veszprémy Andor (hegedű), Hajdu Miklós (mély hegedű) és Hajdu István (gordonka). Kowalsky H. Marche hongroise. Előadják 2 zongorán: Weisz Ella és Jablonczay Lenke. A 5. sz. után 5 pernyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. Helyárak: Az első 5 sorban számazatlan ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend főtartása a célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 6 és fél órakor. Kezdeté este 7 és fél órakor pontban.

H I R E K.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Az ev. ref. egyház templomában ma vasárnap délelőtt 9 órakor a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán. Kistemplomban Jánossy Zoltán. Új templomban Szele György. Ispolytemplomban Biró Ferenc. Csapókerthben Kovács János. Szegényházban Hajdu Zsigmond. Homokkerthben szintén lesz istentisztelet délelőtt 9 órakor.

A róm. kath. templomban délelőtt 6 órakor misézik Szabó István, 7 órakor Nyári Ignác, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgimnáziumi növendékek részére, 9 órakor az ünnepélyes nagymiséjét Wolafka Nándor dr. püspök, prépost-plébános mondja segédlettel. Nagymise után Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11 órakor a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor misézik Török Lajos szinýórváraljai segédlelkész. Délután 3 órakor litánia, utánna rózsafüzér lesz. 5 órakor a szent József társulat hónapos ájtatosságát végzi Wolafka Nándor dr. v. püspök, prépost, plébános szt. beszéddel és litániával.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos végzi az istentiszteletet.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor szent mise, d. u. 3 órakor vécsernye, 4 órakor szent olvasó ájtatosság.

* **Hírek a kamarából.** Szávay Gyula kamarai titkár az orsz. ipartanács üléséről hazaérkezve sajtó alá rendezte a kamarai évi jelentés még hátralevő részét s az esti vonattal Nagyváradra utazott átt, hogy az ottani felső keresk. iskola érettségi vizsgálatán mint a keresk. miniszter biztosa részt veszen. A vizsgák kedden este végződnek. A jövő hét végén a titkár Beregszászra és Munkácsra utazik az ottani házi- és gyáripari vállalatok és tervezések közvetlen szemléje e nyáron utolsó közgyűlése június hó utolsó vagy július hó első csütörtökén lesz. A budapesti tőzsde elnöksége értekezletre hívta össze a kamarák képviselőit az 50 kilós súlyjegyzés tárgyában. Az értekezle e hó 25-én lesz s résztvesz rajta a debreceni kamara is. Az Omke megkeresése alapján a kamara összegezi

és kidolgozza azon érveléseket, melyeket az önálló magyar vámterület kérdésében az utóbbi években megállapított.

* Az OMKE első választmányi ülése.

Tegnap délután volt az orsz. magyar keresk. egyesülés hajdumegyei kerületének első választmányi ülése, Kardos László elnöklete alatt. Először is a szervezőbizottság számolt el az előkészítés költségeivel. Jelentését tudomásul vették és köszönettel fogadták el. Azután az elnökség támogatására elnöki tanácsot választottak, melynek tagjai lettek: Bárdos Géza, Csanak János, Hochfelder Jakab, Somossy László. Majd titkárválasztásra térve át, egyhangulag megválasztották a szervezés vezetőjét: Dr. Rácz Lajos kamarai fogalmazót, ki azonban, bár köszönettel vette a bizalmat, az állást nem vállalta el, hivatkozván arra, hogy a szervezésnél úgy ő, mint maga a kamara a legnagyobb készséggel működtek közre, hogy városunkat és e megyét e szükséges közgazdasági intézménnyel gyarapíthassuk, de most már szükséges hogy a kerület minden hivatalos intézménytől teljesen független, teljesen különálló legyen; az ő kamarai tisztviselői állása tehát inkompatibilis lenne. A gyűlés nagy sajnálattal engedve a határozott kijelentésnek Dr. Rácz Lajosnak buzgó közreműködéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazva, megbizta az elnökséget, hogy a választás ügyében a jövő gyűlés elé javaslatot terjesszen. — Azután megválasztották pénztárnokká Áron Jenőt. Végül a központ átiratait tárgyalták az adó kivétel reformja tárgyában és megbizta az elnökséget a határozatok végrehajtásával.

* **Kor, kérem, nem kár!** A Szabadság tegnapi számában hírül adtuk, hogy Dobiecki Sándor képviselőnk felszólítására Hieronymi miniszter azt a vasutasainkat felette érdeklő kijelentést tette, hogy a korpótlékok beszámítodnak a nyugdíjba. Hiába irtuk le azonban háromszor is gömbölyű betűkkel, hogy korpótlék — lapunk leghívebb barátja, az ugynevezett sajtóhibák ördöge, holló képében, megint belekárógott a mondat értelmébe s korhelyett következetesen kár került ki a sajtó alól. Igazán kár, hogy érdemes kortársunk a korrektor minden áron kárrektorodni akart.

* **Az iparoskör bográcsestélye.** Széles jökevény, nagyerkölcsi és anyagi siker jellemzi az Iparoskör tegnap rendezett bográcsestélyét. A Dobos pavillon előtti asztalok mellett vidáman fogyasztották a bográcban főtt gulyást és a jó homoki lőré. Vacsora után aztán megkezdődött fiatalos hévvel az ifjak és leányok tüzes táncja, mely a hajnali órákban ért véget.

A jelenvolt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Sántha Györgyné, Szepesi Páterné, Szepesi Margit, Bartok Imréné, Latinka Lajosné, Goldberger Adolfné, Dorcsik Hugóné, Bartha Mihályné, Varga Juliska, Varjassy Imréné, Bleskovits Mihályné, Polgári Erzsike, Losonczy Jánosné, Toth

Istvánné, K. Tóth Ilona, K. Tóth Noeimi, Geszkó Irma, Jeszkó Mihályné, K. Tóth, Sámuelné, Biczó Gyuláné, Biczó Iluska, Biczó Irénke, Kéki Rózi, Tóth Gáborné, Tóth Rózsika, Cserék nővérek, Mező Róza, Liptai Józsefné Mező Róza, Liptai Kata, Jresics Imréné, Bozói Zsuzsika, Prach, Hugóné id. Pethő Györgyné ifj. Pethő Györgyné, Pethő Frzsi, Mészáros Györgyné, Mészáros Erzsike, Roncsik Lajosné, Kovács Audrásné.

*** A Kereskedő Ifjak asztaltársasága** által folyó hó 25-én rendezendő estély iránt városszerte általános érdeklődés mutatkozik. Ez különben természetes is, mert a buzgó rendezőség olyan szép műsorral állott elő, mely előre is kétségtelenné teszi, hogy az ott megjelenőknek, egy feltétlenül kellemes és élvezetes estélyben lesz részük. Igen érdekes lesz a szünet alatt tartandó tréfás amerikai pezsgővásár. Ugyanis Törley pezsgőgyára, ki jótékonyágának már több ízben adta tanujelét, tegnap átiratban értesítette az asztaltársaság elnökségét, hogy a jótékonycélra való tekintettel felülfizettképpen 20 üveg pezsgőt juttat rendelkezésünkre, az estélyen való előadás céljából. A meghívók már szétküldöttek, ha azonban valaki tévedésből nem kapott volna és arra igényt tart, sziveskedjék a végezt Adler Henrikhez (László Albert és tsa cégnél) fordulni, akihez az esetleges egyéb megkeresések is intézendők. Jegyek előre válthatók: László Albert és tsa, Hegedüs S. és Sándor J., Róza Lajos és Békés Lajos urak üzletében, és az estély napján a pénztárnál.

*** A Kossuth-dalkör** július 3-án Kökert Gusztáv karnagy vezetése és Veres Tóni zenekarának közreműködése mellett a nagyterdei Dobos pavillonban zárkörü dalestélyt rendez. Belépő-díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. — Kezdeté este 8 és fél órákor.

Műsor; 1. Nyitány, Veres Tóni zene kara által.

2. Kossuth dal. Id. Ábrányi Kornéltól, előadja a dalkör.

3. A pusztai sir Heiser V.-tól, előadja Grad Rezső egyleti tag, zongorán kíséri Kökert Gusztáv karnagy.

4. Falu végén kurta korosma Wuschingtól, előadja a dalkör.

5. Magyar népdalok, előadja Boros Ferenc egyleti tag, zongorán kíséri Kökert Gusztáv karnagy.

6. Kossuth induló Mértitől, előadja a dalkör. Műsor után tánc.

*** A debreceni munkás da'egyet** július 2-án szombaton az arany bika dísztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett Veres Tóni h.-bösszörményi zenekarának közreműködésével zárkörü dalestélyt rendez. Kezdeté este 8 és fél órákor. Belépti-jegy személyenként 1 k, 40 f. Előre váltott jegy 1 k, 20 f. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órási üzletében Piac-utca, Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca Cilli Mihály szeszerkedésében Kossuth-u. és este a pénztárnál.

Műsor: 1. Nyitány... előadja a zenekar.

2. Népdalok Gaál F.-tól, előadja a dalegylet.

3. Boldog voltam. id. Ábrányitól, előadja a dalegylet.

4. Honfidal Székelytől, előadja a dalegylet.

5. Magyar népdalok Szentirmaytól, előadja a dalegylet.

6. Rákóczy induló Hubertől! zenekisérettel előadja: a dalegylet. Hangverseny után tánc.

*** Szociálista gyűlés.** Nagy Sándor és társai kérvényt nyújtottak a főkapitánysághoz, hogy ma délelőtt 10 órákor a szépatéren népgyűlést tarthassanak. A főkapitány e kérvényt kedvezően intézte el, eszerint tehát a mára tervezett népgyűlés meg lesz tartva.

*** Elmult a névsor.** Mikepéresen a mult hetekben a feyvegetőleg fellépett száj és körömfájás miatt elrendelték a zárlatot. Mint értesülünk, e zárlatot a tegnapi napon feloldották, mivel a sertésvész M-Péresen teljesen megszűnt.

*** Eljegyzések.** A debreceni kir. állami anyakönyvi hivatalnál az elmult héten a következő párok jelentették be eljegyzésüket: Arany András ev. ref. földműves napszámos — Geta Sára ev. ref. Gyulai Nagy Ferenc róm. kat. szobafestő segéd — Soós Erzsébet ev. ref. Beliczay Sinkovits István, Péter András asztalos-segéd róm. kat. — Kőszegi Emma ev. ref. Tasi Ferenc ev. ref. ács-segéd — Házi Mária Katalin róm. kat. Szabó Sándor ev. ref. kefékötő segéd — Nagy Juliánna ev. ref. fodrász-segéd — Gyulai Róza ev. ref. Molnár Béla ev. ref. kir. pénzügyi fogalmazó — Nagy Ilona ev. ref. Gábor Gyula István ev. ref. kulturmérnökségi vizmester — Róka Mária Margit ev. ref. Orbán János róm. kat. bérés. — Szabó Juliánna róm. kat., Varga József ev. ref. ácssegéd. — Bancsi Juliánna ev. ref. Zsirosi Árpád János róm. kat. kereskedelmi könyvelő. — Huszár Gizella róm. kat. Molnár István ev. ref. napszámos. — Gál Mária özv. Bágyi Gáborné róm. kat.

*** Méhészeti előadások.** A Hajdumegyei Méhészegylet következő meghívót bocsátotta ki. Az V. kerületi méhészeti vándor szaktanár Forgách Lajos f. hó 21-én d. e. 10 órákor Debrecenben G. Szabó Kálmán egy. tag. kórház u. 1. sz. a. méhészetében szakelőadást tart. Ugyanezen alkalomból másnap az egylet tanulmányi kirándulást rendez Maurer Emilnek, a hajdumegyei méhészegylet elnökének haláp-pusztai szőlőjében levő méhészetébe, ahol ugyancsak Forgách tanár fog szakelőadást tartani a méhészet elméleti és gyakorlati ismertetése céljából, minthogy itt bő alkalom kínálkozik a méhlegelők megtekintésére is. Ez utóbbi kiránduláson résztvenni óhajtok felhivatnak, hogy előjegyeztetésüket a G. Szabó Kálmán méhészetében tartandó szakelőadás alkalmával az egyesület titkárnál jelentsék be. Indulás a Halápra folyó hó 22-én reggel az 5 óra 10 perckor induló vonattal a központi állomástól. Oda és vissza menetdíj 60 fillér. A halápi állomáson az elnökség által előállított fogatok fognak az érkező vendégekre várakozni. Visszaindulás d. e. 10 órákor. Megérkezés Debrecenbe d. e. 11 órákor 30 perckor. Ezen érdekesnek ígérkező szakelőadásra és kirándulásra a hajdumegyei méhészegylet t. tagjait, valamint a méhészet iránt érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

*** Halálozás:** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó anyának, anyósának, nagyanyának és rokonnak Néhai palgár özv. Félégyházy Jánosné született Bujdosó Juliánna urnónek folyó hó 18-án reggeli 5 órákor. életének 71-dik, özvegyiségének 14-dik évében, szívszélhűdésben váratlanul történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó 20-án délután 3 órákor fognak, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Varga-utca 18-ik szám házuknál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat is a ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1904. évi június hó 18-án. Egyetlen leánya: Juliánna ferjével Mayering Gyulával. Unokái: Mayering Emilia, Károly Juliska és Gyula és az összes rokonság nevében is. Áldás és béke praíra! A temetést Gebauer K. temetkezési intézete. rendezi.

*** Honvédségi bakancsok** szállítására hirdetett pályázatot a honvédelmi miniszter. A jövő 1905. évre ugyanis a hazai kisiparosoknak 20.000 pár bakancs és 10.000 ezer pár könnyű cipő készítése és szállítása tartatott fenn s ezen mennyiség kamara kerületenként fog az azok készítésére ajánlatot tevő cipész és csizmadia iparosok között kiosztatni. Az idevonatkozó tájékoztató felhívást most küldte szét a debreceni kereskedelmi és iparkamara a kerületbeli ipartestületekhez, de ezen az uton is figyelmébe ajánlja az érdeklét szakiparosoknak a pályázatban való részvételt. A szállításban kizárólag ipartestületi kötelékben lévő kisiparosok és ilyenekből alakult szövetkezetek vehetnek részt. A bakancsok párjának készitési díja 10 korona 56 fillérba a könnyű cipőké pedig páronként 8 korona 80 fillérben lett megállapítva. A szerződési feltételek a kamara hivatalában megtekinthetők. A szabályszerű bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 15-ig az illetékes ipartestület utján nyújtandók be a kamarához.

*** Megbüntetett mészáros gazdák.** Szemet szurt a rendőrségnek már régen, hogy egyes mészáros gazda az utcán, vagy ott, ahol a jószágot előtalálja, rövid alkudozás után, megveszi, holott, megvan a jószágok rendes vásár tere. — Ezért a vásáron kívüli vétel miatt tegnap is több mészáros gazdát megbüntettek.

*** Halálozások.** Az elmult napon Debrecen városában a következők hunytak el: Félégyházy Jánosné szül. Bujdosó Juliánna ev. ref. 71 éves; Magyarósi István ev. ref. 2 hónapos; Szakolcai Mária ev. ref. 2 éves; Nagy László ev. ref. 5 hónapos; Orosz Róza Olga gör. kat. 14 hónapos; Hadházi Erzsébet ev. ref. 3 hónapos; Vadász Juliánna ev. ref. 11 éves; Horváth Ilona ev. ref. 6 hónapos; Vig Józsefné szül. Taszi Sára ev. ref. 79 éves.

*** Titokzatos lopás.** Vidovics Mányhért nyugalmazott ezredes Kossuth utca 67. szám alatti lakásáról, egy nyitott szekrényből, a melyben 2000 korona készpénz volt, ismeretlen tettes 100 koronát elemelt. A nyomozásban az első lépéseket Bikfalvy rendőrbiztos tette meg, azonban tegnap, mivel Vidovics panaszát visszavonta, a nyomozást beszüntette.

* **Elbocsátott bérkocsi gazda.** Pávay Imre bérkocsi gazda volt eddig megbizva a bérkocsi-hajtók feletti felügyelettel. — Mivel azonban kötelességét hanyagul teljesítette, a város elbocsátotta s helyébe ez állásra ifj. Pataky Györgyöt nevezte ki.

* **Toloncuton.** Hoffmann Ignác András János és Sipos Zsófia sokáig boldogították Cegléd városát kellemetlen jelenlétükkel. Megunván őket Cegléd némes városa, a teguapi napra ide — illetőségi helyükre — toloncoltatta.

LETZTER IOZSEF fényképészet festészeti és fénykép-nagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

Valódi Panama kalap 2 frt. 50. kr. Feketénél.

x **A bikaviadalokhoz.** Kérem tudják azt, azt hogy egyik-másik hazai iparcikk Külföldön is még mily nagy elterjedésre tesz szert. E hi elolvasása nélkül például kevesen tudnák azt, hogy Pouly és társai a most Budapesten szereplő bikaviadosok régi vevői *Grósz* nagy Ferenc gyógyszerész híres *Hajdusági pedrójének*. De van is ám mindnek akkora bajusza, hogy no?

* **Könyvedvelők figyelmébe.** Egyesületi, saját könyvtárak, vagy egyes könyvek bekötését, passepartoutokat, valamint díszmunkákat is jutányos árban készít Antalffy Ferenc könyvkötő bődíszműves Piac-utca 31 a városházzal szemben.

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűviz*, valamennyi hasonló vizet, tartós hasbajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjük határozottan *Ferenc József keserűvizet*.

* **A Margit fürdő** műi uszodája 8—10 napig a fürdő javítása miatt zárva marad.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

(Kilencven bemutató.) A főváros hat színháza az elmúlt 10 hónap saionban 90 darabot mutatott be 90 darab közül negyven magyar író munkája volt, a többi külföldi irodalmi termék. A budapesti színházak e tekintélyes mennyiségű munkájáról érdekes összehasonlító táblázat kíséretében behatóan foglalkozik. A színház művészeti hetilap legfrissebb száma Kőrthy Emil cikke a napokban elhunyt Balázné Bognár Vilma emlékének szenteli. — A színházi hét rovatát a bemutatók és reprizek foglalják le. — A vidéki színházokról szóló cikkeket sok elmés apróság és színházi anekdota követi. *Heltai Jenő* a népszerű költő kari-

katuráján kívül: a díszletes főpróba előkészületeit ábrázoló képe, továbbá *Keszler Ede*, *Beregi Sándor*, *Szegedy Zelma* és *Gáll Jaunka* képeit s számos apró rajzot közöl. A Színház tartalmas száma 20 fillérért minden hírlapárusítónál kapható. Kiadóhivatal Barossu 59.

TÁVIRATOK.

Ezernél több halott.

New-York, jun. 18. A new yorki rendőrség a General Slócum iszonyu tűzkatasztrófájánál eddig 1130 halottat állapított meg.

A orosz japán háború.

Pétervár, jun. 18. Szimane mellett a japánok Rurik és Russzija nevű orosz hajókat elpusztították.

London, jun. 18. A japánok elragadták Stakelberg hadtestének visszavonulását. Kuropotkin segélycsapatai valószínűleg elkésnek.

Tokio, jun. 17. A japán flott *Mojinál* egy orosz cirkálóhajót elsüllyesztett.

Gabonatözsde.

Budapest, június 19. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bágyadt irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bágyadtak, változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	8.94—95
„ októberre	6.73—74
Rozs áprilisra	5.85—86
„ októberre	5.20—21

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Csőd.** Komáromy József papir-nagykereskedő ellen a debreceni károlyi törvényszék tegnap elrendelte a csődöt. Csődtömeggondnok Dr Márton Kálmán, csődtömeggondnok helyettes Dr Kiss György ügyvédek s csődbiztos Dr Kelemen Ernő törvényszéki bíró lett.

§ **Két asszony harca.** Szabó Mihály debreceni hentesmesternél lakott özv. Szőke Istvánné. Egyszer a gazdája kimenőt adott neki és addig özv. Péntes Mihályné helyettesítette. De mivel Szőkéné este későn tért haza, civódás támadt köztük. Péntesné fellökte amazt, mire Szőkének lekapta a gyorsfőzőről a teavizet és azzal leferrázta. Özv. Szőke Istvánnét tehát súlyos testisértés büntette miatt helyezték vád alá. A törvényszék ezt vétségnek minősítette és vádlottat 3 napi fogházra, 10 korona pénzbüntetésre és 20 korona kártérítésre ítélte. Az ítéle jogerős.

NYILTTÉR.

Felhívás

a tisztelt kerékpározó közönséghez!

Tudvalevő dolog, hogy csakis szakszerűen összeállított és gondosan kijavított kerékpárokon lehet kényelmesen és bosszúság nélkül közlekedni, minélfogva felhívjuk a t. kerékpározó közönség b. figyelmét *ujjonnan megnagyobbított kerékpár mechanikai műhelyünkre*, ahol mindennemű kerékpár mechanikai munkák kiváló gonddal, szakértelemmel és a lehető legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Külön kiemeljük, hogy egy kerékpár teljes zománcozása 4 frtba kerül, úgy hogy egy izléstelen kinézésű kerékpár 4 frtéért teljesen újja alakíttatik. Kivánatra a kerékpár peremeit bármily színű csikokkal is ellátjuk.

Legjobb gyártmányu ez évi modellű kerékpárok gyári áron.

Kerékpár alkatrészekben uagy választék 30 százalék engedménnyel.

Schweitzer Testvérek
Varrógép, kerékpár- és alkatrészek gyári raktára

DEBRECEN Piac-u.s.

Használatán nékülözhetetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. júl 30-án

Kalodont

nékülözhetetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egész ségünk entartásánál nem nélkülözhető fogak és a szájrég gondos ápolása. Nevezetesen gomorbetegségek hátrihatók el az által. Ennél sikeresebbnek bizonyult „Kalodont” mely az antiszeptikus hatással fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitünően egyesíti.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplom bazar
Raktárra érkeztek
Francia batist — Zephyr
Mosó grenadin.
Angolruha vásznak
Himzett és áttört batiszt.
Mosó kretonok.
Óriási választék!

705—1904 v. k. szám.

Arverési hirdetemény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 1049/4|1904 számú végzése folytán köz irré tétetik, miszerint Dr. Lőfkovics Márton részére Balkányi Antal temesvári lakostól 250 kor. főke, ennek esedékes 5 százalékos kamatai és eddig összesen 27 kor 50 fill. perköltség erejéig 1904 évi április hó 20-án bíróilag le és felül foglalt és 928 korrónára becsült fényképészeti és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1904 évi június hó 24-én délután 2 órakor kezdetét veendő és Piac-utca 81 sz. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen 1904. június hó 1.

Olah Géza.
birói kiküldött.

Étvágytalanság, emésztés hiány a Rohitsi Tempel forrás viz rendszeres ivása által megszűnnek.
Régibb bajoknál jobb a Styria forrás.

Kapható:

Hoffman Józsefnél
BUDAPEST, Báthory-utca 8.

Kiadó lakás és üzlethelyiség

Szent-Anna-utca 51 számú sarkházban lévő üzlethelyiséget, mézárszéket lakást és mellék-helyiségeket akár együtt akár elkülönítve azonnal bérbeadom

Dr. Hegedüs József zárgondnok.
(Arany János-utca 6. szám. alatt.)

Hajdusági
Bajuszpedró.**Szép bajusz**

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem töri, nem épi, mindég szép állásban tartja és soha nem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil
utóda**Grósz Nagy Ferenc**

gyógyszerész

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.
Valamint Tóth Béla gyógyszerésztárában.

Erdő-Bénye

gyógyfürdő
Zemplénavarmegyében

A fűrdőidény május 23-án kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő a nő betegségeiben, sápkorban, idegbálmakban, görvénykórban, reumatikus és köszvényes bálmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus ajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az az ujonnan fölépült fűrdőlakban, 20 fűrdőszobában 4 porcellán- 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegvíz-gyógy-móddhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal, eljes zuhanykészlettel, izasztó kamarával, 2 pako ógygyal és a villamos fűrdőhöz szükséges készletekkel. Használhatók iszap-, sós- és villám fűrdők masszáz-, izasztó és hidegvíz-gyógy-mód. vó-gyógy-móddhoz mindféle ásványvíz van készletben. A fűrdővendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségen s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos esengővel ellátott 79 szoba áll rendelkezésre. Szórakozásra bszolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s nőiterem, könyvtár, hirlapok, biliárd, társas- és torna-játékok, naponkint kétszeri tərzene. Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápolna. Fűrdő-vendéglő Runyaszéky József Varanórol. Az étkezés olcsó és kifogástalan. Az izraelita vendéglő csinos, új verendás épületben van elhelyezve. Házgyógytár, posta és telefon állomás helyben van. Sűrgönyök Erdőbenyére címűndők, ahol táviró állomás van Vasuti állomás: Személyvonatokhoz Erdő-Bénye fűrdő. Gyorsvonatokhoz: Liszka Tolcsva a honnan és hova jutányos bérkocsi közlekedés van berendezve Fűrdőorvos: Asztalos Kálmán dr. Erdő-Bényéről. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

A fűrdőigazgatóság.

Margitfűrdő-intézet

DEBRECENBEN.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy kedvező időjárás következtében

fedett és langyos vízzel megtöltöt uszodámat megnyitottam

Az uszás tanítást **Letenyei János** szakavatott uszó mesterem végzi.

Az uszoda mindennap Reggel 6 órától 9 óráig. Férfiak.

" 9 ó. déli 12 " Nők

Délután 1 ó. esti 8 " Férfiak

részére áll rendelkezésére.

Idény bérlet-jegy — Személyenként 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszó ruhát és lepedőt köteles magával hozni vagy annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó mesterhez fordulni.

Szives látogatást kér tisztelettel:

a tulajdonos.

Biztos existencia.

Ügyes és gyakorlattal bíró jobb módu
kereskedők,

kik vállalkoznak különböző comsum cikkek privát embereknek való eladására tisztességes megélhetést biztosíthatnak, ha egy igen előkelő hamburgi céggel lépnek összeköttetésbe.

Ajánlatokat a kiadóhivatalába kérünk R. S. 12. jellel.

Ajánlatokat kérünk németül, hogy azokra kimerítően válaszolhassunk.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modern**épitkezni akar**

forduljon

BORSODY I. S. építész

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21 szám

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fűrdők, gyárak gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások száraztatását, betonrozásokat vagy bármilyen építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít tervek kölcsönvetést stb.

Legrégibb és legnagyobb butorraktár DEBRECENBEN.

BUTOROK.

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál
DEBRECEN,

főpiac, a fűtőszéddel szemben kaphatók, hol ugy a legszerényeb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések sédiszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

Ngy éves önéntesek, tartalékos tisztok és tisztjelöltek,

kik ez évben fognak bevonulni bármely fegyvernemhez, nálam a legelegánsabban és szabályszerűen, a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban szereltetnek fel.

Nyomatott árjegyzéket készséggel ingyen és bérmentve szolgálok.

PRELOVSKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzletében,

Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

Szakszere munká mégis a legolcsóbb. Vilám mű berendezések kizárólag FÖLDVÁRY L. debreceni első electro-mechanikus készít a legújabb Kossuth-utca 1 sz. az ndvarban. Uj berendezéseknél másfél évi, javításoknál, fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos házi csengők felszerelése és illamos zseblámpák raktára. Villamos házi csengők és telefonok jó karbantartását évi három koronától feljellelve.

Telefon 186.

Tenke

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb vasas fürdők egyike, a női betegségek- és vrszegénységbl eredő bajok gyógyítására. Praxist készséggel küld a fürdő-igazgatóság.

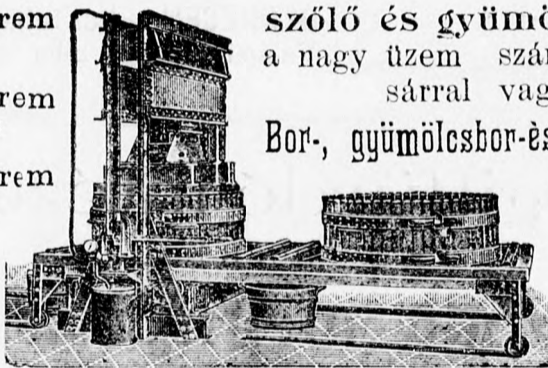
Hydraulikus sajtók

Arany érem Szeged 1899

Arany érem Budapest 1899

Arany érem Pozsony 1802

hydraulikus sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Hercules-nyomerő szerkezettel, vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket, bogyzógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

különlegességi gyár gyümölcsertésítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

URANOS

Kök

uhamosáshoz a legjobb kékítő-szer. Törvényesen védve. Mosóintézetekben, háztartásokban a legkeveltebb ruhakékítő.

olcsó és felülmúlhatatlan! Kicsi üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő — egy nagyüveg 160 kor., fél üveg 1 KAPHATÓ MINDENÜTT. — Utánzatoktól óvakodjunk!

Rizálagos gyártói: **Hochsinger testvérek** vegyészeti gyára BUDAPEST, Rózsa utca 8

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.